

S:ta Ragnhildgymnasiet AB

Rektor Gunilla Ullbrand

Beslut för fristående gymnasieskola

efter riktad tillsyn av S:ta Ragnhildgymnasiet
i Södertälje kommun

Tillsyn i S:ta Ragnhildgymnasiet

Skolinspektionen genomför en riktad tillsyn av bedömning och betygssättning under hösten och vintern 2012. Vid den riktade tillsynen besöker Skolinspektionen S:ta Ragnhildgymnasiet i Södertälje kommun.

S:ta Ragnhildgymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 december 2012.

Fakta om skolan

S:ta Ragnhildgymnasiet är en fristående skola vars huvudman är S:ta Ragnhildgymnasiet AB. På skolan finns vid Skolinspektionens besök 275 elever fördelade på två nationella program, naturvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet. Lärarna är organiserade i arbetslag, ämneslag och arbetsgrupper. Skolan leds av en rektor.

Skolinspektionens omrättning av nationella prov

Skolinspektionen har rättat om 2011 års nationella prov i kursen Svenska B från S:ta Ragnhildgymnasiet. För delprov B, **skriftligt prov** rättades 77 prov om. Av de omrättade proven avvek 40 prov negativt från ursprungs rättningen, det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 40 av proven ett lägre betyg än ursprungsrättern gjorde. Tio av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungsrättningen. 27 av proven fick samma betyg vid omrättningen som vid ursprungsrättningen.

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg på S:ta Ragnhildgymnasiet redovisas i sin helhet på Skolverkets webbplats för information om skolornas kvalitetsarbete och resultat, <http://sir.is.skolverket.se/>.

Av redovisningen för år 2012 framgår att i kurserna Engelska 5, Engelska B och Svenska B är andelen elever med ett högre kursbetyg än provbetyg högre på S:ta Ragnhildgymnasiet än i riket. Till exempel är det 36 procent av eleverna som tilldelats ett högre kursbetyg än provbetyg i Svenska B. För riket är motsvarande siffra 22,8 procent. I Matematik 1B fick samtliga elever, det vill säga 100 procent, samma betyg på det nationella kursprovet som i kursen. Motsvarande andel i riket var 61 procent. I Matematik 2C fick 98,5 procent av eleverna samma provbetyg som kursbetyg, att jämföra med 78 procent för riket som helhet. Även i Matematik D fick en större andel av S:ta Ragnhildgymnasiets

elever samma provbetyg och kursbetyg jämfört med riket som helhet, 83,6 procent för S:ta Ragnhildgymnasiets elever jämfört med 76 procent för riket som helhet. I kursen Svenska 1 låg S:ta Ragnhildgymnasiet i nivå med riket, 64,5 procent av skolans elever fick samma kurs- som provbetyg jämfört med 66,2 procent för riket som helhet.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har granskat hur S:ta Ragnhildgymnasiet arbetar för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Tillsynen har visat att detta arbete behöver förbättras. I den riktade tillsynen har Skolinspektionen utgått från den process kring bedömning och betygssättning som skollagen åsyftar, närmare bestämt *att planera för bedömning, att bedöma och sätta betyg samt att följa upp bedömningen och betygssättningen*. Av utredningen framgår att skolan behöver förbättra sitt arbete inom samtliga av dessa delområden.

Tillsynen av S:ta Ragnhildgymnasiet har visat att skolan brister i att se till att betygssättningen är likvärdig. Exempelvis måste rektorn se till att lärarna ges möjlighet att arbeta för en likvärdig betygssättning. Detta innebär bland annat att lärarna diskuterar och analyserar betygssättningen så att det skapas en samsyn kring tolkningen av kunskapskraven. Eleverna behöver också få bättre information om vilka kunskaper de ska utveckla. Några elever uttrycker till exempel att de ibland kan bli överraskade över vilket betyg de får. Skolinspektionen vill dock lyfta fram att flera elever i intervjun framhåller matematiklärares arbete med att tydliggöra kunskapskraven. Eleverna menar till exempel att de inom matematiken har fått arbeta med uppgifter och lösningar som motsvarar olika kunskapskrav och på så sätt getts möjlighet att nå en större förståelse för vad som förväntas av dem.

Lärarna behöver också samverka mer strukturerat och regelbundet kring bedömning och betygssättning, bland annat för att analysera likvärdigheten i sin egen betygssättning. Någon lärare uttrycker i intervjun att de nationella proven kan ses som en utvärdering av sin undervisning i kursen. Därmed skulle det kunna finnas en risk i att man som lärare vill bekräfta sin bild av eleven, och därmed lyfta in vad eleven presterat tidigare under kursens gång i bedömningen av det nationella provet. Det är Skolinspektionens uppfattning att en sådan analys skulle kunna vara en utgångspunkt i en diskussion om likvärdig betygssättning.

Skolan behöver se till att uppföljningen av likvärdigheten i betygssättningen förbättras. En indikator på likvärdigheten kan vara relationen mellan resultatet på nationella prov och slutbetyg. Skolan arbetar med att följa upp bedömning och betygssättning på individnivå varje termin. Därmed ges få möjligheter att få syn på tids- eller skolspecifika faktorer som kan påverka likvärdigheten i

betygssättningen. Exempel på sådana faktorer kan vara lärarnas syn på betydelsen av de nationella proven för slutbetygen, lokal bedömningskultur eller undervisningens genomförande. Ett sådant analysarbete kan med fördel göras tillsammans med andra skolor, så att lärare ges möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning med andra lärare. Bristen på analys innebär dock att rektorn saknar viktiga underlag för att kunna bedöma huruvida betygssättningen i S:ta Ragnhildgymnasiet är likvärdig. Flera av S:ta Ragnhildgymnasiets lärare uttrycker att de inte känner sig helt förtrogna med hur de ska tolka kunskapskraven och att de därmed inte alltid är trygga med att förmedla vad eleverna ska göra för att nå olika kunskapsnivåer. Mot den bakgrunden är det av största vikt att rektorn ser till att lärarna förbättrar sin bedömarkompetens och blir förtrogna med det regelverk som gäller för betygssättningen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) S:ta Ragnhildgymnasiet AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Planera för bedömning och informera

Bedömning

Huvudmannen för S:ta Ragnhildgymnasiet måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att planera för bedömning och informera.

- Se till att eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Såväl rektorn som lärarna uppger skolan gjort utvecklingsinsatser för att utvärdera undervisningen och se hur denna förhåller sig till de nya kursplanerna. Rektorn uttrycker att strukturerna runt kurserna ska vara igenkännbara för eleverna, oavsett ämne. Lärarna och rektorn uppger att det för varje kurs och delmoment i kurserna finns planeringar som grund för genomförande av undervisningen. Flera lärare uppger i intervjuerna att de i början av en kurs går igenom kursens upplägg med eleverna. I detta ingår bland annat matriser där kunskapskraven framgår. Av intervjuerna med lärarna och eleverna framgår att flera delmoment är samplanerade och används av flera lärare i olika klasser.

Flera lärare uttrycker dock att de känner sig osäkra kring bedömningen av eleverna. Lärarna menar att kunskapskraven är svåra att tolka och de tycker också att de till exempel saknar tydliga elevexempel på vad som kan motsvara ett visst betyg. Några lärare uttrycker att man i skolan inte har en tillräcklig samsyn kring vad kunskapskraven representerar och efterlyser forum för att kunna diskutera betygssättningen.

Eleverna beskriver att de får ta del av kursplanerna i pappersform i början av en kurs, men att de inte får tillräcklig information om hur de ska förstå vilka kunskaper som de ska ges möjlighet att utveckla. Flera elever uppger att lärarna själva uttrycker att de är osäkra och därför inte kan ge eleverna några specifika svar på deras frågor. Några elever uttrycker att de säkert skulle nå längre om de bättre visste vad som förväntades av dem. De flesta eleverna tycker att lärarna behöver bli bättre på att förklara hur de ska göra för att uppnå olika kunskapsnivåer.

Tillsynen visar att eleverna inte informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen för S:ta Ragnhildgymnasiet föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 15 § skollagen

Bedöma och sätta betyg

Bedömning

Huvudmannen för S:ta Ragnhildgymnasiet måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att bedöma och sätta betyg.

- Se till att lärarna samverkar med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att rektorn ser till att skapa förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygssättning.
- Se till att betyg sätts på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete /projektarbete.

Motivering

Av läroplanen framgår att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

I intervjun med rektorn och lärarna framgår att lärarna har begränsade möjligheter att regelbundet och strukturerat arbeta med likvärdig betygssättning in-

nevarande termin. Lärarna beskriver att det finns möjlighet till sådan samverkan i engelska, men inte i ämnena matematik och svenska. Anledningen uppges enligt rektorn och lärarna vara schematekniska. Flera lärare, i såväl svenska som matematik, uppger att de skulle behöva arbeta betydligt mer med såväl sambedömning som generella diskussioner kring bedömning och betygssättning, inte minst mot bakgrund av de förändringar som gjorts i gymnasieskolans kursplaner och betygssystem. Rektorn och lärarna uppger vidare att de inte har något samarbete med andra skolor kring bedömning och betygssättning. Skolinspektionen vill i detta sammanhang betona rektors ansvar när det gäller att skapa förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygssättning.

Tillsynen visar dock att det sker viss samverkan kring bedömning och betygssättning i skolan. Matematiklärarna beskriver att de delar upp prov mellan sig och rättar olika delar, såväl lärarnas egna prov som de nationella proven. I svenska beskriver några lärare att de brukar byta prov när de är osäkra, det samma gäller för rättningen av de nationella proven. Lärarna i engelska uppger att de sambedömer skrivdelen i de nationella proven. I kursen Engelska 5 uppger lärarna att de ska rätta sina egna prov och sen byta mellan varandra, bland annat för att de vill ha en bild av sina elever.

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs.

Rektorn, lärarna och eleverna beskriver att kurser som avslutas under slutet av vårterminen betygssätts först i början av höstterminen, och inte i anslutning till kursslut. Detta betyder att betyg inte sätts i anslutning till avslutad kurs.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i att bedöma och betygssätta eleverna i S:ta Ragnhildgymnasiet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen för S:ta Ragnhildgymnasiet föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 10 §, 3 kap. 14 §, och 15 kap. 22 § skollagen / 7 kap. 1 § 1992 års gymnasieförordning samt 2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet, Lgy11 2.1 Kunskaper / Lpf 94 2.1 Kunskaper.

Följa upp bedömning och betygssättning

Bedömning

Huvudmannen för S:ta Ragnhildgymnasiet måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att följa upp bedömning och betygssättning.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och övriga föreskrifter uppfylls. Av skollagen framgår också att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

I beskrivningarna av uppföljningsarbetet som rektorn och lärarna gör, framgår flera exempel på hur skolan följer upp eleverna på individnivå. Bland annat beskriver både rektorn och några lärare att de varje år följer upp relationen mellan resultatet på det nationella kursprovet och slutbetyget. Skolinspektionen har dock inte getts några exempel på vad denna uppföljning har lett till. Av intervjuerna framgår att någon jämförelse mellan olika klasser eller med betygssättningen i andra skolor inte görs. Rektorn menar att hon behöver bli bättre på att följa upp och analysera relationen mellan nationella prov och kursbetyg.

Mot bakgrund av de skillnader som framkommer i Skolinspektionens omräkning av de nationella kursproven i Svenska B och variationerna i relationen mellan provbetyg och kursbetyg är det viktigt att skolan förbättrar sitt kvalitetsarbete och ser till att likvärdigheten följs upp och analyseras på grupp- och skolnivå. Här har rektorn ett ansvar för att se till att resultat och betygssättning följs upp så att insatser kan vidtas för att garantera en likvärdig bedömning och betygssättning. Varje lärare har också ansvar för att analysera och följa upp likvärdigheten i den egna betygssättningen.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i uppföljningen av bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen för S:ta Ragnhildsgymnasiet föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 14 § och 4 kap. 4, 5 §§ 2010 års skollag, Lgy11 2.6 Rektorns ansvar /, Lpf
94 2.6 Rektors ansvar.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Jens Pettersson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

Skolinspektionen har, på regeringens uppdrag (regeringsbeslut U2011/6544/GV), i uppgift att årligen genomföra en viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. I uppdraget ingår också att "utifrån indikationer på betydande avvikelser när det gäller dels rättning av nationella prov, dels betygssättning på nationella prov och i ämnen och kurser, vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin tillsynsverksamhet."

Den riktade tillsynen av området bedömning och betygssättning är en del av detta uppdrag. Under vårterminen 2012 genomförde Skolinspektionen en omrättning av nationella prov från 2011. I anslutning till omrättningen gör Skolinspektionen under hösten och vintern 2012/2013 en riktad tillsyn av de skolor som uppvisar de största avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning. Tillsynen fokuserar på huruvida skolan arbetar i enlighet med författningarna vad gäller en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Tillsynen omfattar 20 skolor, varav tio är grundskolor och tio gymnasieskolor. Varje skola får efter tillsynsbesöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. I grundskolan ingår ämnen engelska och svenska i tillsynen. Inom gymnasieskolan granskas kurser i engelska, matematik och svenska. Resultaten från samtliga skolbeslut kommer att sammanfattas i en övergripande rapport som publiceras i slutet av februari 2013.

Skolinspektionens granskning avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Granskningen fokuserar istället på i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar inom det granskade området som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga skolförfattningar. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som skolorna lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Den frågeställning som ska besvaras är följande:

- Arbetar skolan för en likvärdig betygssättning?